

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 14. octobar 2013. god.
Br.ref.:RK481/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI53/13

Podnosilac

N.T.SH. „Alba-Oil“

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Ac. br. 160/2011 od
13. novembra 2012. god. i obaveštenja državnog tužioca,
KMLC. br. 139/12, od 25. januara 2013. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je N.T.SH. „Alba-Oil“, privatno preduzeće iz Đeneral Jankovića, zastupljeno od strane njenog vlasnika Shemsedina Ramuka.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog Kosova, Ac. br. 160/2011 od 13. novembra 2012. god., i obaveštenje državnog tužioca, KMLC. br. 139/12, od 25. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporena presuda i obaveštenje državnog tužioca donete u suprotnosti sa članom 24. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava u vezi sa članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (Konvencija).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava; članovima 46, 47, 48. i 49. Zakona, i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 8. aprila 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.
6. Dana 16. aprila 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.
7. Dana 13. maja 2013. god., Sud je obavestio podnosioca da je zahtev registrovan u Sudu. Pored toga, dana 17. maja 2013. god., tražilo se od podnosioca zahteva da Sudu podnese osporeno obaveštenje državnog tužioca.
8. Dana 13. maja 2013. god., Sud je obavestio kancelariju državnog tužioca u vezi sa zahtevom.
9. Dana 22. maja 2013. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu osporeno obaveštenje državnog tužioca.
10. Dana 12. septembra 2013, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Činjenice predmeta

11. Dana 4. jula 2011. god., preduzeće AXP je podnelo tužbu Okružnom privrednom sudu u Prištini tražeći, između ostalog, da se podnosilac zahteva, kao tužena stranka u parničnom predmetu, obaveže da plati dug u iznosu od 25.890 evra.

12. Nakon toga, dana 24. avgusta 2011. god., pripremno ročište je zakazano u Okružnom privrednom sudu u Prištini, na kome nije prisustvovao podnosilac zahteva.
13. Istog dana, Okružni privredni sud je doneo presudu zbog izostanka II.C. br. 200/2011 i usvojio je tužbu AXP. U obrazloženju presude zbog izostanaka, navedeno je sledeće: "Iako je tuženi uredno pozvan na pripremno ročište u ovoj pravnoj stvari, on se nije odazvao pozivu i nije opravdao izostanak, kome je i u smislu člana 394. ZPP dostavljeno rešenje o odgovoru na tužbu, on nije iskoristio zakonsko pravo prema članu 395. ZPP o davanju odgovora na tužbu, nije osporio tužbu nijednim podneskom... i ne postoje poznate okolnosti na osnovu kojih može da se zaključi da je tuženi iz opravdanih razloga sprečen da prisustvuje ročištu, uslovi iz člana 151.1. ZPP o donošenju presude zbog odsustva su ispunjeni..."
14. Dana 21. septembra 2011. god., podnosilac zahteva je podneo žalbu protiv presude zbog izostanka Vrhovnom sudu. Podnosilac zahteva je u žalbi naveo da postoje nove činjenice u predmetu koje će biti predstavljene na sledećem ročištu. Takođe, prema podnosiocu zahteva, poziv na ročište je bio uručen sezonskom radniku koji nije obavestio podnosioca zahteva o prijemu poziva.
15. Dana 13. novembra 2012. god., Vrhovni sud Kosova je doneo presudu Ac. br. 160/2011 odbijajući žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio je presudu Okružnog privrednog suda. U obrazloženju Vrhovnog suda je naglašeno da: "[U] žalbi, tuženi ne osporava činjenicu da je jedan od njegovih sezonskih radnika primio sudski poziv, ali kako on navodi, radnik mu nije predao poziv i on se nije pojavio na Sudu jer nije bio upoznat sa tim. S obzirom na takvo opravdanje tuženog, Vrhovni sud Kosova smatra da ne postoje poznate okolnosti na osnovu kojih može da se zaključi da je tuženi zbog opravdanog razloga sprečen da prisustvuje ročištu."
16. Dana 28. decembra 2012. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti glavnom državnom tužiocu.
17. Dana 25. januara 2013. god., državni tužilac je izdao obaveštenje KMLC br. 139/12, obaveštavajući podnosioca zahteva da "Nakon što je razmotrio navedenu osporenu presudu, kao i druge spise predmeta dostavljene od strane Suda, potvrđuje da ne postoji pravni osnov za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti."

Primenjivi zakon

18. Član 394. Zakona o parničnom postupku, 2009/03-L-006, predviđa obaveze optužene strane u parničnom postupku da dostavi sudu odgovor na tužbu zajedno sa svim relevantnim spisima, u roku od petnaest dana od prijema tužbe.
19. Član 151.1. Zakona o parničnom postupku, 2009/03-L-006, predviđa kada se izdaje standardna presuda. Ovo se posebno odnosi na situacije kada je tužba dostavljena zajedno sa pozivom na pripremno ročište, ali optuženi ne dođe na ročište, iako je uredno pozvan.

Navodi podnosioca

20. U suštini, podnosilac zahteva navodi da je postojala povreda prava na pravično suđenje. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi da postoji nekoliko sudskih principa koji su povređeni, kao što su “princip javne rasprave”, “princip materijalne istine” i “princip upotrebe procesnih prava u dobroj veri”. Podnosilac zahteva smatra da je presuda Vrhovnog suda, koja je potvrdila presudu Okružnog privrednog suda u Prištini, povredila njegova prava garantovana članovima 24, 31. i članom 32. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije.

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovníkom o radu.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. (1) Ustava koji predviđa da:

“Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

- Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 36. (2) b) Poslovníka koji predviđa da:

“Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

*...
(b) ... da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.”*

23. Podnosilac zahteva se žali da nije dobio pravično suđenje koje je garantovano članom 6. stavom 1. Konvencije, koji posebno predviđa:

“Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama... ima pravo na pravičnu i javnu raspravu... od [strane] ... suda ...”

24. S tim u vezi, Ustavni sud primećuje da je podnosilac zahteva iskoristio sva raspoloživa pravna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku, podnoseći žalbu protiv presude zbog izostanka Okružnog privrednog suda u Prištini i da je Vrhovni sud u Prištini uzeo u obzir i odgovorio na njegove žalbe na osnovu zakona.

25. Sud ponavlja da član 6. stav 1. Konvencije garantuje “pravo na sud”, od kojih pravo na pristup, odnosno pravo da pokrene postupak pred sudovima u parničnim predmetima, predstavlja jedan aspekt. Međutim, ovo pravo nije apsolutno pravo: ono može biti predmet ograničenja, ali ono ne može da ograniči ili umanjí pristup pojedincu na takav način ili u tolikoj meri da se sama suština prava ošteti (vidi De Geouffre de la Pradelle protiv Francuske, presuda ESLJP od 16. decembra 1992. god., Serija A, br. 253-B, p. 41, stav 28).

26. Jedan od elemenata pravičnog suđenja u smislu člana 6. stava 1. je pravo na suprotni postupak; svaka stranka u principu mora imati priliku ne samo da obelodani potreban dokaz, kako bi njegove tvrdnje imale uspeha, već i da komentariše sve izvedene dokaze ili podneta zapažanja u cilju uticaja na odluku suda (vidi, *inter alia*, slučaj Mantovanelli protiv Francuske, presuda ESLJP od 18. marta 1997. god., Izveštaji presuda i odluka 1997-II, p. 436, stav 33).
27. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao mogućnost da dostavi dokaze i u svoju korist i protiv standardne presude Okružnog privrednog suda u Prištini, ali on nije iskoristio tu mogućnost.
28. U ovom predmetu, Sud primećuje da je nakon detaljnog razmatranja činjenica ovog predmeta, Vrhovni sud našao da je u jednoj obrazloženoj odluci podnosilac zahteva primio poziv relevantnog postupka, tako da se odsustvo podnosioca zahteva u Okružnom privrednom sudu u Prištini pripisuje nemarljivosti podnosioca zahteva. Drugim rečima, da je podnosilac zahteva postupio savesno, bio bi u stanju da učestvuje u javnoj raspravi (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Cañete de Goñi protiv Španije, zahtev br. 55782/00, presuda ESLJP od 15. januara 2003. god.).
29. U zaključku, podnosilac zahteva nije ni izgradio predmet na bilo kojim povredama njegovih prava garantovanih Ustavom, niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz takve povrede (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).
30. Sledstveno, Sud nalazi da zahtev nije podnet sudu na zakonit način, u skladu sa članom 113. (1) Ustava i pravilom 36. (2) b) Poslovnika, i kao takav je neprihvatljiv kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.1. Ustava, članom 48. Zakona, i pravilom 36. (2)b) Poslovnika o radu, jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani